Катнаш никахлар элек-электән үк булган. Безнен анлавыбызча, катнаш никах - ул ике милләт, ике дин вәкиленен парлашып, гаилә корып яшәве. Бәхетлеме, озын гомерлеме сон мондый гаиләләр? Бәхетле гаиләләрнен икесе Краснослободскта яши. Ул - Дашкиннар белән Суховлар гаиләләре.   Дашкиннар һәм Суховлар гаиләләре- нен хатын-кызлары - руслар, ә ирләре - татарлар. Гаилә бәхете серләре үрнәге булып тора аларнын нык, озын гомерле, милләтара булулары. Бу барысы да милли гореф-гадәтләрнен тирән хөрмәтеннән, сабырлык, мәхәббәт, үзара анлашу, рухи үсештән башка момкин түгел. Тыйнаклылык һәм игелеклелек тә ныклы гаилә берлеген тәшкил итә. Бу гаиләләрдә бәхет тынлыкны яратуы турындагы халык зирәклегеннән килә. Шуна күрә ир белән хатын еллар буе чит кеше катнашыннан гаилә учагын сүндермичә саклыйлар. Шулай, һәр эшкә жаваплы һәм житди караган кешеләр буларак, алар турында кыскача гына мәгълумат.
- Безнен туй 1976 елнын декабренен сонгы конендә булды, - ди Ибраһим Алим улы Дашкин. - Без Наталья Егоровна белән 43 ел кулга-кул тотынып яшибез.
- Житмешенче елларда гореф- гадәтләрне бозарга һәм милләтара гаиләләр булдырырга гадәтләнмәгән иделәр, - дип өсти тормыш иптәше. - Ирем хаклы: Краснослободск районында татар егете рус кызына өйләнешүебез белән без беренче пар булдык. Доресен генә әйткәндә, ата-аналар безнен теләкне шунда ук анлап бетермәделәр. Никахны да кире кагтылар. Тик вакытлар узу белән тирән хисләрне бәяләделәр, анладылар.
Наталья Егоровна татар гаиләсенен мәдәниятен, гореф-гадәтләрен хөрмәтләп кабул итте, әкренләп телне дә үзләштерде. Иренен күп санлы туганнарынын “безнен Наташа” дигән гыйбарәсендә ихтирам, анлау һәм хөрмәт хисләре чагыла.
Ибраһим белән Наталья 28нче һөнәри-техник училищесында укыган вакытта танышалар, анда бергәләп элемтәче һөнәрен үзләштерәләр. Бу уку йорты сонрак аларнын эш урынына әверелә. Яшьләрне производствога өйрәтү мастерлары булып кырык ел Наталья Егоровна һәм егерме ел Алим улы Ибраһим эшлиләр. Алар егетләрне һәм кызларны укыттылар, үзләре дә бу олкәдә белемнәрен янартып тордылар. Армиядән кайткач, Ибраһим Алим улы читтән торып Мәскәү элемтә институтын, ә Наталья Егоровна Казан электр элемтәсе техникумын тәмамлый. Ибраһим Алим улынын электр элемтәсе инженеры булып эшләгән чор да була хезмәт биографиясендә. Хәзерге вакытта Краснослободск аграр техникумынын электрон приборлар жайланмалары бүлегендә укыта.
Асылда, ирле-хатынлы гомерләрен яшьләргә сабырлык, үз карашынны, фикеренне тогәл

әйтvне, һәрбер укучыга индивидуаль якын килеп эшләvне таләп итә торган белем бирvгә багышлаганнар. Гаиләдәге монәсәбәтләрдә дә, эштә дә качество беренче урында аларнын. Дашкиннарнын ныклы һәм сәламәт гаиләләре булу серләре - бер-берсен хормәт итvдә, кайгыртучанлыкта, vз сvз- ләре һәм эшләре очен жаваплылыкта, олкән буынга рәхмәт белән карауларында. Шулай булган чакта барлык милли чикләр юыла. Наталья Егоровна озак еллар бергә гомер иткән иренен әти-әнисенә - кайнанасы белән кайнатасына, кызлары Эльмираны, уллары Эльдарны олы тормышка әзерләргә, тәрбияләргә булышкан очен һәрвакыт рәхмәтле. Бvген лаеклы ялда булган Наталья Егоровнанын ин моһим мәшәкатьләреннән берсе - кайнанасын карау. Ана 93нче яшь бара; житди авыру сәбәпле, ул ятып тора. Дашкиннар югары белем алган, vз гаиләләрен корган, оныклар тудырган балалары белән хаклы рәвештә горурлана алалар. Читтән кунакка килгән оныклары Дания, Даниэль һәм Микаэль әби-бабаларын аралашулары, кvнел ачулары белән куандыралар. Сvз унаеннан әйтергә кирәк, улы Эльдар да рус кызына ойләнгән.

Суховлар гаиләсе турында да матур сvзләр генә әйтәсе килә. Камиль Фәттях улы Сухов - юмор хисе зур булган кеше. Ул ундvрт яшьлек Алинаны һәм сигез яшьлек Аняны “рустатмор” дип атый. Беренче карашка, абракадабра - кызлар канында милләтләрнен беренче атамаларын кушудан туган бу атама. Тәртип буенча анлатма бирәбез. Рус милләтле Надежда Васильевна Астахова 1981 елнын 15 августында татар егете Камиль Фәттяхович Суховка киявгә чыга, ә кызлары Эльмира - Евгенийга. Евгенийнын әнисе- рус, ә әтисе - мордвин. Классикныкы кебек килеп чыга: “Все смешалось в доме Суховых”. Тик моннан беркем дә зыян кvрми. Барысы да канәгать һәм бәхетле.
- Камиль белән мин кинога дустым Ольга белән килгәч таныштым, - ди Надежда Васильевна. – Мин нигәдер бу танышуга житди карамадым. Интересный егет; мондый танышулар азмы? Ә ул зур vжәтлек кvрсәтте, ел буе минем арттан йорде. Анын ниятләренен житдилеген мин ЗАГСка язылышу очен чакырганда да тиешенчә кабул итмәдем. Шаярта, дип уйладым. Шулай 39 ел бергә. Туганнарым киявгә чыкмаска vгетләсә дә, vкенмим. Анын әти-әнисе мине яхшы кабул иттеләр. Дорес, кайнанам, Нәфисә Жиһан кызы, башта сагаебрак карады. Ә кайнатам, Фәттях Хисаметдин улы, беренче коннән ук кызы кебек кабул итте. Суховлар гаиләсе зур: Камильнен оч апасы һәм энесе бар. Кызганычка каршы, бер сенлесе иртә вафат булды.
Надежда Васильевна кvп еллар Сәнәгать техникумында производствога ойрәтv остасы булып эшләгән. Булачак поварлар әзерләгән. Анын хезмәтен һәрвакыт югары бәялиләр, ә чыгарылыш сыйныф укучылары анын житештерv һәм тормыш дәресләрен рәхмәт белән искә алалар. Оендә яратылган, хормәт ителгән һәм кадерләнгән кеше генә хезмәтенә яратып йори ала. Шулай язма героебыз белән дә була. Надежда Васильевнанын

ярдәмчесе, кайгыртучы кочле ир – ат жилкәсе бар. Бу тормышка ышаныч тудыра. Суховлар гаиләсендә лидерлык юк, бернинди милли мәнфәгатьләр дә, традицияләр дә остенлек бирми, дип әйтергә була. Ничектер тормыш тыныч бара, vз унаена. Әмма монын артында ир белән хатыннын кvнелендә сизелми торган эш, тирән хормәт һәм vзара анлашу тора. Суховларнын туганнары һәм дуслары кvп, алар бергәләшеп еш бәйрәмнәр, тантаналар vткәрәләр. Бу аралашу аларны яхшы яктан гына характерлый. Камиль Фәттях улына кешеләр тартыла. Ул беркемгә дә кинәше һәм эше ярдәменнән баш тартмый. Анда бу кvренеш балачактан ук салынган һәм машина йортvче булып эшләгән елларда vскән. Камиль Фәттахович башта “Сельхозхимия” дә КамАЗ руле артында, аннары КБОда, Краснослободск шәһәре администрациясендә шофер булып эшли. Һәр кон кешеләр белән аралашуында анын тәртиплелеге, игътибары, хормәт һәм юмор хисе кvренә. Хатыны, якын кешеләре белән дә ул бик нәзакәтле. Нык гаиләдә шулай була да. Кемнен нинди милләт булуы моһим тvгел. Намуслылык, игелек һәрвакыт бәядә.

Наилә НАСЫРОВА